

Bruken og opplevelsen av Molde sentrum

Presentasjon av svar fra spørreundersøkelse og sammenligninger med fire andre byer

TØI rapport 2052/2024 • Forfatter: Oddrun Helen Hagen • Oslo 2024 • 46 + vedleggsider

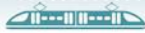
I denne rapporten presenteres resultater fra en spørreundersøkelse om bruken og opplevelsen av Molde sentrum, gjennomført blant innbyggere i tettstedet Molde høsten 2024. Vi sammenligner resultatene med tilsvarende undersøkelser gjennomført i Arendal, Kongsberg, Lillehammer og Tønsberg i 2022. Resultatene fra Molde viser at de fleste respondentene bruker sentrum ofte, liker seg godt der og synes det er lett å komme seg til sentrum. Dette sammenfaller med det vi fant i de andre byene, selv om det også er lokale forskjeller i hvordan respondentene svarer. Resultatene gir innsikt om bruken og opplevelsen av sentrum i små og mellomstore norske byer, samt formålet med besøk til sentrum, hva man liker eller ikke liker med sentrum, og hvordan det oppleves å gå, sykle og kjøre bil der. I hovedsak presenteres rene frekvensfordelinger. Resultatene gir verdifull informasjon for Molde kommune og deres samarbeidspartnere, som vil bruke resultatene som et kunnskapsgrunnlag i prosjektet 'Samarbeid for utvikling av Molde sentrum'. Resultatene kan også ha nytteverdi for andre byer og i forskningsprosjektet CITYCENTRE.

Mange byer har målsetninger om attraktive og levende sentrum, og i flere rapporter har Transportøkonomisk institutt (TØI) presentert resultater fra spørreundersøkelser om hvordan sentrum i norske byer brukes og oppleves. I denne rapporten presenterer vi resultatene fra en slik undersøkelse i Molde og gjør enkle sammenligninger med svar fra tidligere undersøkelser i Arendal, Kongsberg, Lillehammer og Tønsberg. Resultatene gir verdifull informasjon for Molde kommune og deres samarbeidspartnere i prosjektet 'Samarbeid for utvikling av Molde sentrum' og for andre som kan ha nytte av dem.

I undersøkelsene spør vi om en rekke ulike forhold knyttet til bruken og opplevelsen av sentrum. Det er spesielt tre spørsmål vi er opptatt av, nemlig hvor ofte man besøker sentrum, hvor godt man liker seg der og hvor lett eller vanskelig det er komme seg til sentrum. Kort oppsummert fant vi følgende:

Hvor ofte besøker innbyggerne sentrum utenom jobb og jobbmøter?

- I alle byene er respondentene ofte i sentrum.
- I Molde svarer 74 % av respondentene at de vanligvis er i sentrum én eller flere ganger i uka. Blant byene som ble undersøkt i 2022 varierer andelen som svarer dette fra 64 % i Arendal til 86 % i Kongsberg.
- I Molde hadde 71 % av respondentene besøkt sentrum i løpet av den siste uken. I de andre byene varierte denne andelen fra 70 % i Arendal til 83 % i Kongsberg.

- Selv om det er lokale forskjeller mellom byene, er det ingen vesentlige forskjeller i hvor ofte respondentene i Molde er i sentrum sammenlignet med de fire andre byene.

Hvor godt liker innbyggerne seg der?

- De fleste respondentene liker seg godt eller svært godt i sentrum.
- I Molde svarte 88 % av respondentene at de liker seg svært eller ganske godt i sentrum, på denne tiden av året.
- I Arendal, Kongsberg, Lillehammer og Tønsberg varierte denne andelen fra 77 % i Kongsberg til 93 % i Lillehammer.
- Selv om det er lokale forskjeller mellom byene, er det ingen vesentlige forskjeller i hvor ofte respondentene i Molde er i sentrum sammenlignet med de fire andre byene.

Hvor lett eller vanskelig mener innbyggerne det er å komme seg til sentrum?

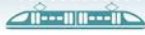
- De fleste synes det er svært lett eller ganske lett å komme seg til sentrum på denne tiden av året.
- I Molde svarte 90 % av respondentene at det er svært eller ganske lett å komme seg til sentrum på denne tiden av året.
- I Arendal, Kongsberg, Lillehammer og Tønsberg varierte denne andelen fra 84 % i Tønsberg til 96 % i Arendal.

Enkle analyser viser at de som bor sentralt oftere svarer at de besøker sentrum ofte, liker seg svært godt der og synes det er svært enkelt å komme seg dit, sammenlignet med de som ikke bor sentralt. I alle byene svarer respondentene at de gående bør ha høyest prioritet i sentrum og at disse må prioriteres høyere enn i dag.

Mange respondenter har valgt å utdype svarene sine i åpne kommentarer og bidra med presiseringer om hva som er bra og mindre bra i sentrum. Vår gjennomgang av svarene fra Molde viser at de i stor grad handler om følgende:

- Sjøfronten trekkes fram som et bra tiltak for byen og sentrum.
- Det er motsetningsforhold mellom ønsker om å nedprioritere biler og prioritere sentrum for gående og opphold, og ønsker om å tilrettelegge for bil. Mens mange respondenter opplever at det er for mye biler og biltrafikk i sentrum, er det også mange som ønsker seg mer og gratis bilparkering.
- En del respondenter uttrykker misnøye med eller mangler ved handels- og tjenestetilbudet i sentrum. Noen påpeker at det mangler lekebutikk, sportsbutikk og forretning som selger elektronikk. Noen mener at det er for begrensede åpningstider.
- Enkelte kommenterer at det er bedre handelstilbud og enklere å parkere ved handelsdestinasjoner utenfor sentrum, og at dette gjør at de heller reiser andre steder enn til sentrum for å handle.

Resultatene fra de ulike byene sammenfaller ganske godt og gir god innsikt i bruken og opplevelsen av sentrumsområder. Ved sammenligning er det flere forhold som kan ha betydning for resultatene, for eksempel at de som er mest interessert i sentrum har svart, at svarene er påvirket av lokale forhold og debatter, ulikheter i tidspunkt for gjennomføring av og rekruttering til undersøkelsene, samt ulikheter i utvalgene. Selv om det er to år mellom tidspunktet for gjennomføringen av spørreundersøkelsen i Molde og de fire andre byene, mener vi at resultatene kan sammenlignes. Dette skyldes at vi inkluderer svar fra *innbyggere* som bor i de fem *tettstedene*, og at i rekrutteringen av respondenter ble det oppgitt at undersøkelsen dreide seg om sentrum. Spørreundersøkelsene er gjennomført omtrent på samme tiden av året.

Det blir gjort mer omfattende analyser av resultatene i forskningsprosjektet CITYCENTRE, da med hovedfokus på Arendal, Kongsberg, Lillehammer og Tønsberg. Da undersøker vi, blant annet, følgende:

- Hvordan trivsel og opplevd tilgjengelighet til sentrum påvirker bruken av sentrum.
- Hvordan fysiske egenskaper ved byene, som for eksempel hvor i byene handel, tjenester, boliger og arbeidsplasser er lokalisert, påvirker bruken av sentrum.
- Hvorvidt de som bor eller jobber sentralt bruker sentrum oftere enn de som bor andre steder i tettstedet, og hvordan sentralt lokaliserte boliger og arbeidsplasser bidrar til sentrums attraktivitet.
- Hvordan transportsystemet og tilgjengeligheten til sentrum påvirker bruken av sentrum.
- Hvordan fysiske egenskaper ved sentrumsområdene påvirker bruken og opplevelsen av sentrum.

Presentasjoner, vitenskapelige artikler og rapporter knyttet til disse og andre problemstillinger som belyses i prosjektet tilgjengeliggjøres på CITYCENTRE-prosjektets nettside:

<https://www.toi.no/citycentre/>. Dette skal bidra med kunnskap om hvordan byer og sentrum kan utvikles på måter som bidrar til mer attraktive og levende bysentrum. Selv om vi ikke vil gjøre like inngående analyser av resultatene fra Molde, vil vi inkludere resultatene fra Molde i noen av disse publikasjonene.